

ارتباط اخلاق و توکل

کلید واژه: [ارتباط](#) ، [اخلاق](#) ، [توکل](#)
پرسش: چه ارتباطی بین اخلاق و توکل وجود دارد؟
پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱- [معنای توکل](#)
- ۲- [توکل در علم اخلاق](#)
 - ۲.۱- [توکل در کلام رسول اکرم](#)
 - ۳- [راه رسیدن به مقام توکل](#)
 - ۳.۱- [در کلام امام علی\(ع\)](#)
 - ۴- [ارتباط توکل و اخلاق](#)
 - ۵- [پانویس](#)
 - ۶- [منبع](#)

معنای توکل

توکل از ماده **وکالت** به معنای سپردن کارها به **خدا** و **اعتماد** بر لطف او است .

توکل در علم اخلاق

در **علم اخلاق** به عنوان یکی از **فضائل** اخلاقی از آن بحث می شود.

← توکل در کلام رسول اکرم

در حدیثی **رسول اکرم(ص)** از **حیرتیل** سؤال فرمود: توکل بر خداوند بزرگ چیست؟ گفت: حقیقت توکل **علم** و آگاهی به این است که مخلوق نمی تواند زبانی برساند و نه سودی و نه چیزی ببخشد و نه از او باز دارد ، توکل مایوس شدن از کمک مردم است. هنگامی که بنده خدا چنین باشد، جز برای خدا عملی انجام نمی دهد و امید و ترسی جز به خدا ندارد و به هیچ کس جز خدا دل نمی بندد. این است حقیقت توکل!
^[1] [بخاراانوار، علامه مجلسی، ج۶۸، ص۱۲۸](#)

راه رسیدن به مقام توکل

برای رسیدن به این مقام، باید معرفت به **خداوند** را تقویت کرد. کسی که باور کند همه امور تحت قدرت لایزال الهی قرار دارد و بکتاپرست واقعی باشد، تنها دل به او می بندد و خودش را به او می سپارد.
بنابراین، می توان گفت توکل میوه شجره **توحید افعالی** است.

← در کلام امام علی(ع)

از این رو **امام علی(ع)** می فرماید: "توکل زائیده قوت یقین است".
^[1] [مجدی ری شهری، میزان الحکمه، ج ۴، ص ۲۶۵۹؛ «التوکل من قوة یقین»](#)

بنابر این توکل از دو جهت با [اخلاق](#) مرتبط است:
۱- توکل با موضوعاتی مانند یقین و ایمان و تقوا آمیخته است.
۲- توکل بسیاری از صفات زشت اخلاقی مانند حرص و حسد و دنیاپرستی و بخل و تنگ نظری را از انسان دور می سازد چون وقتی تکیه گاه انسان خداوند قادر مطلق باشد، جایی برای این اوصاف ناپسند باقی نمی ماند.

پانویس

۱. [↑ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۶۸، ص ۱۲۸.](#)
۲. [↑ مجدی ری شهری، میزان الحکمه، ج ۴، ص ۲۶۵۹؛ «التوکل من قوة اليقين»](#)

منبع

[مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی](#)